

Мовна політика:

анотований бібліографічний список

2020. – Вип. 10. – 15 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. Бондарь М. Половой вопрос / Мария Бондарь // Фокус. – 2020. – № 29 (2 жовт.). — С. 48-51. *Висвітлено питання, пов'язані з вживанням фемінітивів в українській мові. Зауважено, якщо в англomовних країнах борються за відмову від акцентування на належності до жіночої статі, то в Україні, навпаки, наполягають на максимально широкому використанні фемінітивів. Проаналізовано, чому повсюдне використання фемінітивів означає принципову зміну відношення до жінок у соціумі. Зазначено, що наразі в Україні є два нормативних документи, що формально легалізують фемінітиви, але майже відсутня практика їх використання в документації та офіційному листуванні. Наголошено, що "Український правопис" – затверджені Кабінетом Міністрів України (КМ України) правила правопису, та постанова Міністерства економіки України дозволяє використовувати фемінітиви паралельно з маскулінітивами, але в жодному з цих документів немає переліку форм фемінітивів для кожної професії. Підсумовано, якщо важливість фемінітивів визнали на державному рівні, залишилось тільки обговорити та описати деталі.*

2. В Італії вийшов у світ перший сучасний словник української мови [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 7 жовт. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що в Італії вийшов друком сучасний перекладний словник української мови. Як повідомляє кореспондент «Радіо Свобода», його видало відоме міланське видавництво Ноерлі, що спеціалізується на видавництві наукової і навчальної літератури. Як*

стверджують мовознавці, за обсягом словникового матеріалу (132 000 слів і значень), це перша праця подібного обсягу з української мови в західній лексикографії. Також йдеться про перший словник, який відображає особливості нового українського правопису після реформи 2019 року. «Для Італії це справді прецедент, бо в країні існує тенденція видавати такі об'ємні словники переважно щодо «найбільших» мов (англійської, французької, іспанської, німецької)», – зазначила у коментарі для «Радіо Свобода» авторка та укладачка українсько-італійського словника, кандидатка філологічних наук, мовна експертка Департаменту європейських, американських та інтеркультурних студій римського університету La Sapienza Олена Пономарева. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-slovyk-mova-italiya/30880253.html>

3. Гал И. Зеленский уличил Кремль в трагической ошибке насчет СССР [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 6 окт. – Электрон. данные. Наведено тези інтерв'ю виданню «Politico Europe» Президента України Володимира Зеленського (повний текст бесіди з журналістами викладено на сайті глави держави). Він, зокрема, зазначив, що Кремль у своєму прагненні відновити Радянський Союз, сподіваючись на те, що регіони України, де живе багато російськомовних людей, приєднуються до російської політики, зробив трагічну помилку. Відповідаючи на питання про підтримку ідей «русского мира» блогером-чоловіком білоруської опозиціонерки Світлани Тіхановської, Зеленський зауважив, що «є два "слабких місця", на яких базується інформаційна політика, - це релігія і мова. Ці речі або об'єднують, або розколюють суспільство. Є така політика Російської Федерації. ... Багато хто стверджує, що люди, які говорять російською, повинні об'єднатися в єдиній країні». Відзначивши, що Україна - демократична, ліберальна й унітарна держава, в якій живуть люди, що говорять на різних мовах, Зеленський сказав, що навколо російської мови «ніхто не буде об'єднуватися». Текст:

<https://ukraine.fakty.ua/357586-zelenskij-ulichil-kreml-v-tragicheskoy-oshibke-naschet-sssr>

4. Гал І. Рада не разрешила иностранцам обучаться в украинских вузах на русском языке [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 16 сент. – Электрон. данные. *Йдеться про те, що Верховна Рада України (ВР України) не підтримала проект Закону, яким пропонувалося дозволити іноземцям отримувати освіту не українською мовою у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Як повідомили в Інформаційному управлінні Апарату парламенту, цей проект вносить зміни до Закону України «Про вищу освіту». Указано, що народний депутат України Марія Мезенцева, яка представляла документ, зазначила, що метою проекту Закону є «врегулювання організації навчального процесу для студентів, які є громадянами іноземних держав або особами без громадянства». Відзначено, що незважаючи на рекомендацію профільного комітету ВР України прийняти законопроект за основу, документ не був підтриманий і 235-ма голосами відправлений на доопрацювання.* Текст:

<https://ukraine.fakty.ua/355799-rada-ne-razreshila-inostrancam-obuchatsya-v-ukrainskih-vuzah-na-russkom-yazyke>

5. Гадзій О. "Не можна експериментувати на речах, що є основоположними для держави. Мова — якраз одна з них" / Олександр Гадзій // Газета по-українськи. – 2020. – 1 жовт. (№ 40). — С. 23. *Наведено інтерв'ю з Уповноваженим із захисту державної мови Тарасом Кременем про невиконання мовного Закону та ситуацію зі скасуванням ЗНО з української літератури. Зазначено, що Тарас Кремень застерігає кандидатів на місцевих виборах від спекуляцій на мовному питанні. Він закликає будувати програми на проблемах соціально-економічного розвитку. За його словами, процес оновлення політичних еліт повинен здійснюватися безболісно для українського народу, бо не можна експериментувати на речах, що є основоположними для держави, і мова – якраз одна з них.* Текст:

https://gazeta.ua/articles/mova-newspaper/_ne-mozhna-eksperimentuvati-na-

rechah-scho-ye-osnovopolozhnimi-dlya-derzhavi-mova-yakraz-odna-z-nih/987646

6. Гришко Р. В окупації перестали викладати українською / Руслан Гришко // Газета по-українськи. – 2020. – 24 верес. (№39). – С. 5. *Йдеться про те, що з 1 вересня у школах на окупованому Донбасі перестали викладати українською мовою. Всі навчальні заклади перейшли на російську. Зі шкільних програм прибрали українську мову, географію та історію України. Замість них вивчають російську мову, географію та історію Росії. На окупованій частині Донеччини 1 вересня діти пішли у 518 шкіл, на Луганщині – у майже 300. Українську мову в деяких закладах залишили як факультатив – годину на тиждень.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/v-okupaciyi-perestali-vikladati-ukrayinskoyu/986119>

7. Данчишин Н. Найважливішою ознакою національної гідності є рідна мова : [інтерв'ю / Назар Данчишин ; провів Богдан Залізняк] // Дзвін. — 2020. — № 3. — С. 215-221. *Опубліковано інтерв'ю наукового співробітника, викладача української мови для іноземців Національного університету "Львівська політехніка", автора поетичних публікацій, переможця літературних конкурсів Н. Данчишина.*

8. Дровозюк Л. М. Виховний потенціал творів українських письменників другої половини XIX – початку XX ст. [Електронний ресурс] / Л. М. Дровозюк // Молодий вчений. — 2020. — № 3. — Електрон. дані. *Розглянуто творчість українських письменників другої половини XIX – початку XX ст., яка має педагогічне значення для сучасного покоління дітей та молоді. Зазначено, що українська література досліджуваного періоду творилася за умов відсутності національної держави та школи, заборони на офіційне функціонування української мови та перешкод для розвитку української культури.*

Текст:

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/3.1/7.pdf>

9. Другі економіко-правові студії : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, 10 жовт. 2019 р., м. Одеса / Одес. нац. ун-т ім. І. І.

Мечникова, Екон.-прав. ф-т ; [відп. ред. А. В. Смітюх]. — Одеса : Фенікс, 2019. — 177 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: А804655* Зі змісту: *Новий "мовний" закон про мови судочинства в Україні / В. В. Сліпенюк. — С. 85-88.*

10. Зеленський запевняє, що російськомовних українців не можна "купити" питанням мови [Електронний ресурс] // Укр. правда. — 2020. — 6 жовт. — Електрон. дані. *За словами Президента України Володимира Зеленського, Росії не вдасться мовним питанням схилити українців до об'єднання єдиною країною. Про це повідомив Офіс Президента з посиланням на інтерв'ю В. Зеленського європейському виданню «Politico Europe». За словами глави держави, у Кремлі є бажання повернути назад Радянський Союз. В інформаційній політиці Росія розіграє дві карти: релігію та мову. Ці речі або об'єднують, або розколюють суспільство. Багато хто говорить, що люди, які розмовляють російською мовою, повинні об'єднатися під єдиною країною, однак це варіант — не українців. "Україна — демократична, ліберальна, унітарна держава. Державна мова — українська, але в нас, повірте, є російська мова. Багато людей розмовляють польською, угорською, румунською, болгарською. У нас така багата, велика країна. Навколо мови ніхто не буде об'єднуватися, і це вже казали на початку війни, коли окупували Донбас... Людей, які любили, довели до стану, коли вони ненавидять. Ось до чого дійшла ця помилкова політика в бажанні повернутися до Радянського Союзу. Я впевнений, цього не станеться в будь-якому разі. Україна ні на що ніколи не проміняє свою незалежність", — зазначив Президент України.*

Текст:

<https://www.pravda.com.ua/news/2020/10/6/7268929/>

11. Касіяненко О. М. Граматична форма управлінського документа в контексті нових Правил правопису [Електронний ресурс] / О. М. Касіяненко // Молодий вчений. — 2020. — № 3. — Електрон. дані. *Проаналізовано граматичні форми нових Правил правопису. Особливу увагу зосереджено на абсолютних й варіативних змінах нової редакції правопису при складанні організаційно-розпорядчого документа. Проаналізовано*

граматичні форми за новою редакцією правопису, що висуваються до сучасного управлінського документа. Охарактеризовано мову трудових відносин на прикладі управлінського документа, в контексті Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Текст: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/3.1/8.pdf>

12. Кубайчук В. Хронологія мовних подій в Україні: зовнішня історія української мови IX-XX ст. / Віктор Кубайчук ; [упоряд. : О. Кочерга, Д. Кубайчук ; пер. епіграфа В. Старко]. – Вид. 2-ге, випр. й допов. – Київ : К. І. С., 2020. – 192 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Б362139.* Стисло відбито культурні, освітні, політичні, мистецькі події, що так чи інакше вплинули на розвиток та побутування української мови й складають кістяк її зовнішньої історії. Висвітлено найголовніші ключові події, згадано найвизначніші постаті, найважливіші освітні заклади, наукові інституції, видавництва, культурні осередки, періодичні видання. Інформацію супроводжують посилання на джерела, що дає змогу користуватися книжкою як бібліографічним довідником. У додатках подано перелік словників, виданих в Україні протягом 1917 - 1948 років, та документи, які свідчать про специфічну діяльність офіційних мовознавчих та освітніх інституцій на початку 1930-х років, що великою мірою визначила мовну, зокрема лексикографічну й термінознавчу, стратегію в Україні на весь наступний період.

13. Курков А. «Я боюся мови майбутнього, коли мова вулиці переможе мову літератури» – письменник Андрій Курков [Електронний ресурс] / Андрій Курков // Радіо Свобода. : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 5 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про нову ініціативу чиновників від освіти прибрати питання, що стосується української літератури, із зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). За словами письменника Андрія Куркова, літературна мова створює образи, відсилає людину в думках до світового культурного досвіду, до періоджерел, вимагає впізнавати цитати та навіть біблійні сюжети. «А все це вже давно є зайвим і непотрібним. Час*

змінився, змінилось і спростилося все, і нам теж треба змінитись і спроститись», – з гіркотою іронізує письменник. Він зазначає, що раніше мова не могла існувати без літератури, бо вони одна одну збагачували. Спочатку за допомогою мови творилась література, потім література розвивала мову і таким чином піднімала культуру народу, що цією мовою говорив. Звичайно, завжди була й мова вулиці, яка формувала частину народу, ту частину народу, в якій не було можливості отримати освіти. Але мова вулиці ніколи раніше не зазіхала на територію літературної мови, мови еліти. Тепер, після «легітимації» мови вулиці через телевізор, через парламент і навіть через плівки всіх майорів мельниченків і полковників деркачів разом узятих, можна сміливо говорити, що нашої українській еліті літературна грамотна мова взагалі не потрібна. «Слухати безграмотних політиків і урядовців у мене вже не вистачає сил і почуття гумору. Тож і ця нова ініціатива чиновників від освіти вже не викликає ані подиву, ані посмішки. Тільки гіркоту», – підсумував А. Курков. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/kurkov-pro-ukrainsku-literaturu-i-movu/30875831.html>

14. Лобовко В. Более 40 государств ООН осудили нарушение Россией прав человека в оккупированном Крыму [Электронный ресурс] / Валерий Лобовко // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 16 сент. – Электрон. данные. Йдеться про те, що в світі невпинно збільшується кількість країн, які не тільки не визнають проведення окупантами «виборів» у тимчасово анексованому Криму, але і засуджують дії країни-окупанта на півострові. Так, у ході 45-ої сесії Ради ООН з прав людини (Женева) 41 держава-член ООН виступили зі спільною заявою про ситуацію в Криму. Текст заяви розміщений на сайті МЗС України. Наведено перелік порушень прав людини в окупованому Криму, у зв'язку з якими країни ООН, що підписали заяву, висловили стурбованість. Крім того, країни ООН закликали Росію як державу-окупанта дотримуватися своїх зобов'язань за міжнародним гуманітарним правом, гарантувати права і свободи людини, неухильно

виконувати резолюції Генеральної Асамблеї ООН щодо територіальної цілісності України і положення про права людини в АР Крим і Севастополі. Окремо наголошено на необхідності виконання Росією наказу Міжнародного суду ООН про скасування заборони Меджлісу як представницького органу кримськотатарського народу і забезпеченні умов для викладання української мови на півострові. Текст: <https://world.fakty.ua/355736-bolee-40-gosudarstv-oon-osudili-narushenie-rossiej-prav-cheloveka-v-okkupirovannom-krymu>

15. Макарець Ю. С. Статус і стан української мови в незалежній Україні: соціолінгвістичний вимір / Юлія Макарець. — Київ : ЛАТ&К, 2019. — 208 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: А807456* Проаналізовано мовну політику України в роки незалежності з погляду забезпечення державного статусу української мови. Розглянуто державну мову в аспекті захисту державних кордонів і гарантування інформаційної безпеки держави. З'ясовано сучасний етномовний ландшафт України та висвітлено питання його штучної деформації в радянський період.

16. Міжкультурна комунікація учасників освітнього процесу як умова формування успішної особистості в глобалізованому світі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., (м. Київ, 14 трав. 2020 р.) / М-во освіти і науки України, Печер. район. в м. Києві держадмін., ДНУ "Ін-т модернізації змісту освіти", Спеціаліз. шк. № 47 ім. А. С. Макаренка з поглибл. вивч. інозем. мов Печер. р-ну м. Києва ; [уклад.: С. М. Нетецька, А. В. Фрунзе, А. О. Мігалуш А. О.]. — Київ : Інтерсервіс, 2020. — 190 с. : іл., табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці : А806712* Розглянуто питання розвитку мовної особистості в умовах сучасної української школи. Окреслено шляхи формування полікультурного бачення світу в учнів та перспективи захисту прав і свобод дітей.

17. Мовний омбудсмен обіцяє реакцію на всі скарги щодо порушення мовного закону чиновниками [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. : [укр. інформ. сайт]. — 2020. — 6 жовт. - Електрон. дані. Зазначено, що Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови реагуватиме

на всі скарги громадян щодо порушення Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» чиновниками, зокрема й високопосадовцями. Про це повідомив урядовий портал із посиланням на інтерв'ю мовного омбудсмена Тараса Кременя «4-му каналу». «Що стосується порушень мовного закону представниками влади, порушення права громадян на отримання інформації та послуг державною мовою, зафіксованих чи то у зверненнях, чи то у скаргах, то, звичайно, ми будемо реагувати на них незалежно від посад», – сказав Т. Кремень, нагадавши, що штрафні санкції за порушення мовного законодавства почнуть застосовуватися із 16 липня 2022 року. Уповноважений із захисту державної мови також зазначив, що з 2021 року Національна комісія зі стандартів державної мови розпочне серію державних іспитів для державних чиновників від найвищого рангу з визначення рівня володіння українською мовою. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-mova-zakon-ombudsmen-chynovnyky/30878332.html>

18. Онищенко О. Заступниця директора Центру ЗНО Тетяна Вакуленко: «Нам кажуть, що ми забуваємо Тараса Шевченка, Івана Франка чи Лесю Українку, але це не так» [Електронний ресурс] / Юрій Ганущак // Дзеркало тижня. – 2020. – 28 верес. – Електрон. дані. *Йдеться про те, чому в новому тесті ЗНО з української мови для технарів не буде української літератури. Зазначено, що можлива відсутність української літератури на ЗНО обурила громадськість. Мовний омбудсмен Тарас Кремень уже звернувся з відкритим листом до прем'єр-міністра України, в якому заявив, що ЗНО без літератури може стати загрозою державній гуманітарній політиці та освітній реформі. Тарас Кремень нагадав очільникові Кабінету Міністрів України (КМ України), що в часи гібридної війни якісне вивчення української літератури є одним із дієвих інструментів національної безпеки та оборони. А одним із пріоритетів міжнародного дослідження PISA (того самого, яке показало нам катастрофу у вивченні шкільної математики) є читацька грамотність. Мовний омбудсмен просить*

не допустити скасування комплексного ЗНО з української мови та літератури, натомість пропонує зробити тести кількох рівнів складності. Це звернення підтримали деякі українські університети, а також науковці та митці — письменники, музиканти. І збір підписів триває. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/zastupnitsja-direktora-tsentru-zno-tetjana-vakulenko-nam-kazhut-shcho-mi-zabuvajemo-tarasa-shevchenka-ivana-franka-chilesju-ukrajinku-ale-tse-ne-tak.html>

19. Охрименко О. Верховный суд обязал Зеленского разговаривать на украинском языке [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty.ua : [веб-сайт]. — 2020. — 9 окт. — Електрон. даные. *Йдеться про рішення Верховного суду України (ВСУ), ухвалене 7 жовтня, стосовно того, якою мовою має говорити Президент України Володимир Зеленський під час виконання службових обов'язків. Як впливає з рішення ВСУ, Президент повинен спілкуватися державною українською мовою. Проте зазначено, що в Україні немає важелів, щоб юридично покарати Президента за використання недержавної мови. Указано, що до суду на В. Зеленського подали ще минулого року - після того як на зорі своєї каденції глава держави виступив російською мовою на конференції «iForum» в Києві. Незадоволені громадяни звернулися до суду і просили накласти обов'язок на Президента не використовувати недержавну мову. Суд відмовив позивачам, зазначивши, що немає можливості залучити Президента до відповідальності. У рішенні ВСУ наголошено: «За дії, вчинені в рамках політичної діяльності, а не під час виконання передбачених Конституцією повноважень, Президент несе політичну, а не юридичну відповідальність».* Текст: <https://fakty.ua/357849-verhovnyj-sud-obyazal-zelenskogo-razgovarivati-na-ukrainskom-yazyke>

20. Перхач Р. Т. Мовні засоби маніпуляції в пресі: контент-аналіз. визначення поняття маніпуляції як методу впливу на свідомість читача, його поведінку, емоційний та психологічний стан [Електронний ресурс] / Р. Т. Перхач, А. О. Смирнова // Молодий вчений. — 2019. — № 10.

— Електрон. дані. *Виявлено цілі маніпулятивного впливу та сутнісні ознаки його використання в сучасних друкованих мас-медіа. Матеріалом дослідження стала вибірка статей різних українських та іноземних друкованих видань.* Текст:

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/10/43.pdf>

21. Піскунов О. В. Дослідження тенденцій мовного розвитку в роботах українських і російських мовознавців XIX ст. – 30-х рр. XX ст. / О. В. Піскунов, В. В. Роман // Закарпат. філол. студії. — 2019. — № 9, т. 2. — С. 27-32. *Представлено лінгвоісторіографічне дослідження студій українських і російських учених XIX ст. – 1930-х рр. процесу лінгвістичної реконструкції та практичний аналіз втілення поглядів мовознавців. Розглянуто особливості лінгвістичної реконструкції в доробках дослідників фонетичних систем східнослов'янських мов та їх внесок у становлення процедури лінгвістичної реконструкції. Лінгвісти першого періоду (1820 – 1860-ті рр.) інтерпретують фонетичні закони як такі, у яких звукові зміни відбуваються у формі повільної еволюції. Мовознавці – представники другого періоду (1870 – 1930-ті рр.) – переважно намагаються реконструювати давні фонетичні зміни в усіх проміжних працях. Визначено, що процедура лінгвістичної реконструкції у студіях учених XIX ст. – 1930-х рр. мала системний та перспективний характер.*

22. Президент України зобов'язаний спілкуватися державною мовою під час виконання повноважень, - ВС [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2020. – 9 жовт. - Електрон. дані. *Подано інформацію, що особа звернулася до суду з позовом, у якому просила визнати протиправним спілкування Президента України 23 травня 2019 року на форумі інтернет-діячів «iForum-2019» недержавною мовою та зобов'язати його утриматися від спілкування недержавною мовою на всій території України при здійсненні повноважень. Про це повідомила пресслужба Верховного Суду (ВС). Вказано, що Касаційний адміністративний суд у складі ВС відмовив у задоволенні заявлених позивачем вимог у повному обсязі. Зокрема,*

розглянувши апеляційну скаргу позивача, Велика Палата (ВП) ВС вказала на те, що під час виконання службових обов'язків Президент України зобов'язаний спілкуватися державною мовою. Водночас за дії, вчинені в межах політичної діяльності, а не під час виконання передбачених Конституцією повноважень, Президент несе політичну, а не юридичну відповідальність. Враховуючи викладене, ВП ВС закрила провадження у справі, оскільки заявлені позивачем вимоги не підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/prezident-ukrayini-zobovyazaniy-spilkuvatisya-derzhavnoyu-movoyu-pid-chas-vikonannya-ovnovazhen--vs.html>

23. Український ПЕН розкритикував МОН через зміну підходу до ЗНО з української мови і літератури [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 1 жовт. - Електрон. дані. Вказано, що члени Українського ПЕН (українська громадська організація, створена з метою захисту свободи слова та прав авторів, сприяння розвитку літератури та міжнародному культурному співробітництву) виступають проти ініціативи Міністерства освіти і науки (МОН) України із запровадження з 2021 року двох форм зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) з української мови та літератури. Як йдеться в заяві Українського ПЕН, письменники, журналісти, науковці, перекладачі й видавці вважають, що це рішення відкине Україну на багато років назад, знизить креативну потужність майбутніх поколінь і зруйнує конкурентоспроможність України у світі. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-zno-ukrainska-mova-literatura-pen/30868176.html>

24. Хорощак К. В Одесі вчителька "наїхала" на українськомовну школярку. Її звільнили [Електронний ресурс] / Катерина Хорощак // Укр. правда. – 2020. – 12 жовт. - Електрон. дані. Подано інформацію, що в Одесі вчителька накричала на українськомовну школярку на уроці, бо подумала, що дівчинка вивищує себе над іншими, бо розмовляє українською. Трапилося це в гімназії № 4. Аудіо інциденту опублікували у групі «Батьки SOS». Вказано,

що вчителька обурилася, що школярка прийшла невідготовлена до уроку, а "прикривається мовою". Зазначено, що у департаменті освіти Одеської міськради заявили, що вчительку вже звільнили. Директор прийняла рішення про звільнення за ст. 41, п.3 "вчинення працівником, який виконує виховні функції, аморального проступку, несумісного з продовженням даної роботи". Текст: <https://life.pravda.com.ua/society/2020/10/12/242653/>

25. Хорошак К. Як, на що і куди скаржитися мовному омбудсмену [Електронний ресурс] / Катерина Хорошак // Укр. правда. – 2020. – 12 жовт. - Електрон. дані. Зазначено, що мовний омбудсмен Тарас Кремінь пояснив, як і куди треба надсилати скарги щодо порушення мовного законодавства. Про це він розповів на своїй сторінці у Facebook. "Відповідно до ст. 54 Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної", кожна особа має право звернутися до Уповноваженого із захисту державної мови зі скаргою на порушення вимог цього Закону та усунення перешкод у користуванні державною мовою", - зазначив Кремінь. Мовний омбудсмен звертає увагу на те, що скарги з інших підстав, не передбачених статтею 54 Закону, а також будь-які усні звернення, зокрема, за допомогою засобів телефонного зв'язку, дописи або коментарі на сторінках у соціальних мережах розглядатиме та даватиме на них відповідь у порядку, встановленому Законами України "Про звернення громадян" та "Про доступ до публічної інформації".

Текст:

<https://life.pravda.com.ua/society/2020/10/12/242655/>

26. Чадюк М. «Відійшла людина-епоха» [Електронний ресурс] / Марія Чадюк // День. – 2020. – 16 жовт. (№ 195/196). – Електрон. дані. У контексті звістки про смерть видатного українського мовознавця, перекладача, публіциста, громадського діяча Олександра Пономаріва висвітлено його життєвий шлях. Олександр Пономарів — легенда Київського національного університету імені Тараса Шевченка, де викладав понад сорок років, автор понад 250 наукових, науково-популярних та науково-публіцистичних праць з історії й культури української мови, проблем

нормативності мови засобів масової комунікації, українсько-грецьких мовно-літературних зв'язків, теорії й практики перекладу. Автор і редактор словників різних типів, підручників та навчальних посібників із української мови. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/vidiyshla-lyudyna-epoha>

27. Чадюк М. (Не) чужа українська мова [Електронний ресурс] / Марія Чадюк // День. – 2020. – 8 жовт. (№ 190). – Електрон. дані. Висвітлено питання підтримки української мови за кордоном та її викладання. Акцентовано увагу на тому, що попри майже тридцять років незалежності нашої держави це і досі залишається справою ентузіастів та й окремих організацій, ніж частиною стратегічної державної політики. Зазначено, що з кожним роком усе гострішою стає проблема сертифікації знань української мови, яка й досі не прийнята — що тільки ускладнює роботу тих учителів, які нині навчають іноземців української мови. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/ne-chuzha-ukrayinska-mova>

28. Щур М. Українська як іноземна. М'яка сила України – від престижу до прибутку [Електронний ресурс] / Марія Щур // Радіо Свобода. : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 1 жовт. - Електрон. дані. Зазначено, що чим більше мов знає людина, тим краще вона усвідомлює важливість знання її рідної мови іноземцями. Адже дипломат, який приїжджає працювати в Україну, і знає лише російську, буде дивитися на Українську державу крізь окуляри російської культури і політики. Студент, який приїде вчитися в Україну, не підтримає своїм гаманцем українську освіту, книговидавництво, кінематограф, а врешті і бізнес. А без них і українському дипломату, митцю чи бізнесмену буде важче розвивати контакти за кордоном, бо кожне знайомство доведеться розпочинати з того, що Kyiv – це не Kiev, а Ukraine – це не «the Ukraine». Вказано, що для того, щоб зрушити цю справу з мертвої точки, Український інститут спільно з Національною комісією зі стандартів державної мови у Києві організували конференцію «Перспективи викладання та вивчення української мови як іноземної» і запросили на неї причетних до викладання української мови чиновниць з інших відомств.

Модерував зустріч в Українському кризовому медіа-центрі відомий український журналіст Юрій Макаров.

Текст:

<https://www.radiosvoboda.org/a/30867521.html>

29. Ялова О. В. Шляхи та форми реалізації мовного законодавства в Україні / О. В. Ялова // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ. — 2020. — № 1. — С. 110-119. *Розглянуто питання про виконання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» на засіданнях Ради національної безпеки і оборони України, оскільки питання державної мови належить до сфери національної безпеки. Обґрунтовано, що парламентські слухання «Про функціонування української мови в Україні», які також є дієвою формою реалізації мовної політики, достатньо проводити раз на каденцію парламентського скликання, проте саме з метою ефективної реалізації положень Закону про мову, визначення прогалин і недоліків, окреслено шляхи їх подолання.*

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

15.10. 2020 р.